

Perverst ubehag

Ida Frettes *Perverst navn* er klaustrofobisk og mekanisk – desværre tynges den ned af en unødvendig stilistik

Hun siger:
Jeg isolerer dig.
Der findes ikke noget at
være isoleret fra.
Ikke et sted eller en ting.

Perverst navn af Ida Frette er en dybt ubehagelig digtsamling. Klaustrofobisk og udsvævende på samme tid. Ikke udsvævende som en damp, som let driver på en brise, men som en spand vand i frit fald, der ikke rammer jorden. Den er svær at tage fat om og sværere at holde i hånden og studere. Udover det poetiske ”jeg” er digtene befolket af en ”hun” og en nabopige. Digtenes ”hun” er en intim relation af en art; en kæreste eller en elsker. Det er hende som står for den kvælende fornemmelse. Hun har en eller anden dominans over jeget som strækker sig ud i alle kroge af jegets væren. Hele bogen igennem udsættes jeget for identitetsafskrællende og virkelighedsfornægtende psykisk vold. Virkeligheden er ikke noget jeget oplever, men noget hun dikterer. Det giver mig en følelse af svimmelhed at læse.

Bogens omslag er en ubehagelig mintgrøn, som henleder tankerne på hospitaler og medicinemballage. I midten er en ubestemmelig ting af porcelæn – måske et redskab eller en skål. Et gammelt bækken? Kolofonen informerer mig om at det er en del af Linda Morells værk *Balsam* fra 2021. Alle dele af bogen giver anledning til ubehag. Det er ikke en dårlig ting. Når bogens ubehag er bedst, kan jeg svælge i dens tætte og alligevel ugribelige atmosfære. Når den er værst, giver den mig kvalme og føles som at skulle drikke børnepanodil.

Hun har givet jeget et perverst navn og jeget er således ikke navnløst, selvom læseren aldrig får navnet at vide; det er fortiet. Et andet sted kalder hun jeget for ”hund”. Andre gange siger hun ”Du er det bedste jeg ved.”. Det er svært for mig at afgøre om det, der foregår er gaslighting eller kink. Det tror jeg egentlig også er meningen – uvisheden om der er samtykke til den tonstunge psykiske vold efterlader læseren (i hvert fald denne læser) med en følelse af selv at være i tvivl om virkeligheden. Gaslightingen rejser ud over bogens sider og sætter sig som en usikkerhed i læsningen.

Perverst navn er en bog, som ikke villigt giver dig adgang til dens underliggende indhold. Ikke kun på grund af den førømtalte sønderrevne virkelighed, men også fordi den er søbet ind i unødvendig stilistik. Nogle strofer er skubbet væk fra venstre margin og står forskudt fra de andre – tilsyneladende uden mønster. Den eneste effekt det har, er at det fremstår meget *art*. De forskudte strofer fortsætter gnidningsløst over i de ikke-forskudte og der er ikke noget mønster, der fremkommer uden en yderst voldelig tvangstolkning af teksten. Alle sætninger er skåret ud i små mundrette bidder – som en bøj på en fem-årigs tallerken.

Hvorfor den stilistik?
Hvorfor ikke bare
skrive sætningerne
så lange,
som de alligevel er?

Det eneste det gør, er at insistere på at være poesi. Jeg ved godt at det er poesi; der står ”digt” på bogens omslag. Men det ville jo også være poetisk hvis sætningerne var den længde, de er. At skære sine sætninger ud i små bidder, er ikke den eneste måde at lave poesi. I denne digtsamling kan jeg overhovedet ikke finde et andet formål med sætningemassakren end at ”være poesi” på en lidt prætentios måde.

Når den er bedst, er *Perverst navn* en stringent mekanik hvor hun agerer og jeget reagerer. Hun siger noget og jeget gør det eller erkender det.

”Hun siger:
du er solidarisk
At være solidarisk er at
være det hun siger jeg
er.”

De steder i digtsamlingen, er Frettes ord stærkest og føles mest tilstedeværende og levende. Andre steder siger hun noget og jeget gør et stille opør imod det. ”Du kan ikke se farver” siger hun. Tre vers længere nede finder jeget et regnbueklistermærke i en skuffe. Det er stille og stærkt – et erkendelsesmæssigt oprør og et forsøg på at genskabe sin egen virkelighed. Samtidig er det en reaktion og en handling eller en aktiv erkendelse, som kun finder sted fordi hun har sat noget i gang. Hun er den primære aktør i hele digtsamlingen. Når jeget med robotagtig selvfølgelighed indtager og adlyder, og så alligevel indfører en eller anden form for afvigelse, kan jeg bedst lide bogen. De steder føles digtsamlingen som om den vil noget mere og andet end at være digtsamling.

Desværre er det alt for svært at finde de gode steder, og for ofte er min oplevelse af *Perverst navn* at jeg roder rundt i mudder efter små guldklumper. Som en slidt guldgraver står jeg lidt for ofte og vasker mudder for kun at finde guldfleger, som ikke er værd at beholde. Jeg har ikke noget imod at blive sat i arbejde af en digtsamling, og ikke alt skal være nemt. Desværre føler jeg ikke med *Perverst navn* at arbejdet belønnes i et fair omfang.

Perverst navn af Ida Frette er udgivet af Asger Schnacks Forlag.
På dansk ved Henriette Sennenvoldt.
Ida Frette er født i 1987 og opvokset i Trondheim. Hun debuterede i 2021 på Forlaget Oktober med *Perverst navn*.
Udgivet: 17. maj 2022
199,00 kr.